

Editorial Note

The Editors introduce Vol. 3, 2013 of the scientific journal 'Social Sciences'. This is the 81st number since the beginning of its publication in 1994. The current issue introduces the first set of selected papers from an International Scientific Conference 'Development of Service World: Transformations and Actions', organized by the researchers of two institutions, Business Administration Department, Faculty of Social Sciences, Kaunas University of Technology, together with the Faculty of Management, Lodz University (Poland). The current journal also implements the dissemination of research project results. Specifically, it draws on such projects as 'The Innovation Strategies of Organizations in the Emerging Economic-Institutional Environment' (reg. Nr. MIP-12350), sponsored by the Research Council of Lithuania, and 'Transition of Lithuanian Youth from Education to the Labour Market: Development of Monitoring Indicators', supported by the National Research Program 'Challenges to Social Security'.

The first part, 'Fostering innovation in 'latecomer' economies: national, cluster, and organizational levels', opens with the article by scholars from Lodz University, Poland, which presents and supports a unique cross-border innovation cluster assessment methodology, justifying it with a case study strategy. The main emphasis is laid on the assessment of cluster's economic potential and the aim is reached, first of all, through conceptual analysis of a cross-border innovation cluster and network, combining innovation with a network manufacturing system and, secondly, through the creation of a method itself, meant for assessing the economic potential of the cluster. S. Sajeva investigates a number of topical issues, such as, first, what imitation-based strategy can be successful for latecomers in order to narrow their technological and innovative gaps with the market leaders or even to overcome them and, second, what challenges latecomers meet by focusing on imitation-based strategies and advantages gained. The discourse of innovation is further investigated by G. Jucevicius in his article 'Innovation Strategies in Latecomer Environments: alternatives for firms in small open economies' which suggests that the latecomer environment possesses certain advantages in its context which enable those countries to successfully implement specific and unique types of innovation strategies. Given the fact that the question of structuring and purifying of these structures arises, the research presented aims at a systemic investigation of different types of innovation strategies; it presents and illustrates their strengths and weaknesses in terms of latecomer development. Co-authored by F. Arndt, G. Jucevicius continues the investigation of organizational development issues, discovering how organizational structure affects dynamic capabilities. The investigation on the nature of organization's dynamic capabilities attempts to reveal its antecedents and contextualizes the effect of organizational structure upon its dynamic capabilities. H. Waniak-Michalak and J. Michalak (Lodz University, Poland) reveal the complexity of customer value creation in contemporary companies. Value creation is inevitably related to innovation processes through the ratio between innovation and the added value creation. The authors aim at relating three issues: a customer value creation process, corporate social responsibility, and the characteristics of management boards (the age and experience of a chairperson). They apply the content analysis and hierarchical cluster analysis as methods to reach their aims.

The second part of the current journal issue introduces R. Braziene, A. Dorelaitiene, and U. Zalkauskaite's presentation of a subjective evaluation of the youth not in education, employment, or training, concerning young people's experiences and possibilities in the Lithuanian labour market. Theoretical research helps singling out the indicators which reflect youth situation in the labour market, and empirical research supports the main reasons of youth (aged 16-29) unemployment. V. Budreckiene and B. Janiunaite's research dwells upon the principal of a contemporary school as one of the most active participants of education change. The article seeks answers on a number of topical issues, such as, what are the premises allowing (or hindering) the implementation of school principal's innovative activity and its adequate content, or, what is the relationship between school principal's innovative activity content and the statutory regulation, reflected in the reality of school activities. The relationship is investigated in the context of a particular country, Lithuania, because the regulation of school principal's activity and its practical expression can differ, subject to education policy of a certain country. A. Augustinienes and N. Ciuciulkiene raise the issue of identifying reverse mentoring aspects which move a beginning teacher towards a self-authorship process to becoming a professional. The research has revealed that, in the reverse mentoring process, all the participants, beginning teachers and their mentors, experience mutual gains. They start sharing knowledge and enhance their IT, communication, cooperation, and collaborative work skills; they start trusting themselves and their internal voice. They get committed to the shared goal of support and mutual learning. Through reverse mentoring, beginning teachers start their self-authorship development and enhance their creative work skills, critical thinking, and the abilities to confront prejudice about mentor's authority or challenge senior persons' attitudes. They know how to develop a dialogue and to become more self-reliant in their pedagogical solutions.

We sincerely hope to have elicited varied readers', ranging from researchers to practitioners, to business representatives and policy makers, interest in this collection of social science works. We expect, these issues facilitate further theoretical and empirical insights.

Taking the opportunity, the Editors announce that the last issue of 2013 and the first publication of 2014 will be devoted to selected works, derived from two conferences: the 6th International Scientific Conference 'Development of Service World: Transformations and Actions', organized by Kaunas University of Technology, together with Lodz University (Poland) and the 14th European Conference on Knowledge Management, carried out in September 2013 at Kaunas University of Technology.

The Editorial Board of the Social Sciences journal further expect the input from international researchers' community on disciplinary and interdisciplinary issues within the social sciences and/or related to the practical insights into contemporary social reality problems. As a consequence of involvement into the project 'Publication of Research Periodicals' in the frame of EU Structural Funds Operational Programme for the Development of Human Resources 2007-2013, we are transferring the editorial activities into the *Open Journal System* (OJS). We hope to benefit from this in our daily editorial performance. Therefore, we are kindly asking our contributors to submit manuscripts on-line at www.socsc.ktu.lt. Alternatively, please e-mail them at socmokslai@ktu.lt or send a hard copy at the below address. Every issue and the website of the journal presents the requirements of the articles to be published in the journal 'Social Sciences'.

Professor Dr Brigita Janiunaite
Editor-in-Chief

The Editorial Board
Social Sciences
K. Donelaicio 20-401
LT-44239 Kaunas
Lithuania

Telephone: +370 37 300130; fax: +370 37 300102; e-mail: socmokslai@ktu.lt
Web site: www.socsc.ktu.lt

Redakatoriaus žodis

Gerbiamiems skaitytojams pristatome 2013-ųjų metų trečiąjį mokslinio žurnalo „Socialiniai mokslai“ numerį. Tai – 81-asis numeris nuo šio mokslinio periodinio leidinio leidimo pradžios 1994 metais. Šiame žurnalo numeryje pradami publikuoti KTU vykusios 6-osios Tarptautinės mokslinės konferencijos „Paslaugų pasaulio plėtra: transformacija ir veiksmai“ (Development of Service World: Transformations & Actions), organizuojamos KTU Socialinių mokslų fakulteto Verslo administravimo katedros mokslininkų kartu su Lodzės universiteto Vadybos fakultetu (Lenkija), rinkiniai straipsniai. Taip pat vykdoma nacionalinių mokslo programų bei mokslininkų grupių projektų rezultatų sklaida. Žurnale publikuojami dviejų projektų, finansuojamų Lietuvos mokslo tarybos, tyriminės įžvalgos – „Jaunimo perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką: stebėsenos sistemos parengimas“ bei „Organizacijų inovacinės strategijos besiformuojančioje ekonominėje-institucinėje aplinkoje“.

Pirmoji žurnalo dalis „Inovacijų skatinimas „vėluojančiose“ ekonomikose: valstybės, klasterių, įmonių lygmenys“ pradeda Lodzės universiteto (Lenkija) mokslininkų straipsniu, kuriame pagrindžiama tarpvalstybinio inovacijų klasterio vertinimo metodologija. Metodologijoje ypač koncentruojamasi į tokio tipo klasterio ekonominio potencialo vertinimą. Ekonominiam potencialui vertinti pasirenkami esminiai kriterijai: klasterio vystymui naudojamų technologijų vertinimas bei klasteryje kuriamų paslaugų ir produktų vertinimas. Straipsnis remiasi atvejo analizės strategija. S.Šajeva kitame žurnale publikuojamame straipsnyje nagrinėja ypač aktualius probleminius klausimus: kokios imitavimo grindžiamos strategijos gali būti sėkmingai taikomos „vėluojančių“ šalių įmonėse, siekiant sumažinti jų technologinį ir inovacinį atotrūkį, lyginant su rinkos lyderėmis bei norint su jomis efektyviai konkuruoti bei jas aplenkinti? Kokius iššūkius įmonėms reikia priimti, norint, kad imitavimu grindžiamos strategijos joms leistų pasiekti konkurencinio pranašumo? Inovacijų diskursą toliau tęsia G.Jucevičius straipsnyje „Įmonių inovacinės veiklos strategijos „vėluojančių“ ekonomikų kontekste“. Šiame straipsnyje remiamasi prielaida, kad „vėluojančios“ ekonomikos pasižymi savitais konteksto pranašumais, įgalinančiais įmones pakankamai sėkmingai įgyvendinti savitas inovacijų strategijas, tačiau kyla problema, kad šios strategijos nėra pakankamai išgrynintos ir struktūruotos. Todėl straipsnyje siekiama sistemaiškai išnagrinėti ir įvertinti inovacines strategijas, kurias taiko įmonės, veikiančios besiformuojančioje ekonominėje ir institucinėje šalių aplinkoje; šių strategijų privalumus ir ribotumus mažos atviros ekonomikos kontekste. Minėtas autorius kartu su bendraautoriumi F.Arndt kitoje publikacijoje toliau gilinaisi į įmonės vystymosi problematiką. Mokslininkai siekia atskleisti įmonės dinaminį gebėjimų priežastines sąlygas (antecedentus), išryškinant ir kontekstualizuojant organizacinės struktūros poveikį anksčiau minėtiems gebėjimams. H. Waniak-Michalak, J.Michalak (Lodzės universitetas, Lenkija) koncentruojasi į vertės vartotojui kūrimą kaip kompleksinį procesą šiuolaikinės įmonės kontekste. Vertės kūrimas neabejotinai susijęs su inovaciniais procesais, nes inovacijos tiesiogiai susijusios su pridėtinės vertės kūrimu. Straipsnio autoriai siekia susieti tris sudedamąsias – vertės vartotojui kūrimą, įmonės socialinę atsakomybę bei aukščiausio lygmens vadybininkų charakteristikas (amžius, patirtis ir pan.). Pagrindiniai taikyti metodai: turinio analizė ir hierarchinė klasterinė analizė.

Antrojoje žurnalo dalyje R.Brazienės, A.Dorelaitienės, U.Zalkauskaitės straipsnyje analizuojama subjektyvi nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo patirtis ir galimybės darbo rinkoje. Pasitelkiant teorinius požiūrius ir empirinius radinius, siekiama atskleisti niekur nesimokančio ir nedirbančio jaunimo situaciją Lietuvos švietimo sistemoje ir darbo rinkoje. V.Budreckienės, B.Janiūnaitės straipsnyje koncentruojamasi į svarbų švietimo subjektą – mokyklos vadovą ir siekiama atsakyti į probleminį klausimą: kokios prielaidos sudaromos ar ne mokyklos vadovo inovacinei veiklai ir atitinkamam jos turiniui realizuoti; koks santykis tarp realioje mokyklos veikloje atsispindinčio mokyklos vadovo inovacinės veiklos turinio bei įstatyminio reglamentavimo. Šio santykio ieškoma konkrečios šalies – Lietuvos – atveju, nes mokyklos vadovo veiklos reglamentavimas ir praktine raiška gali skirtis priklausomai nuo konkrečios šalies švietimo politikos. A.Augustinienės, N.Čiučiulienės straipsnyje keliamas klausimas: kaip reversinė mentorystė pradedantiesiems mokytojams gali palengvinti savarankišką profesionalo raidos procesą? Tyrimų dalyvių refleksijos ir jų turinio analizė atskleidė šias tendencijas: reversinės mentorystės proceso dalyviai – ir mokytojai-mentoriai, ir pradedantieji mokytojai-globotiniai patiria abipusio mokymosi naudą, jie ima dalytis žiniomis, tobulina bendravimo įgūdžius, kompiuterinį raštingumą ir savęs vertinimą, aiškiai išsipareigoja bendram tikslui, t.y. remti mokymąsi vieniems iš kito ir kt., pradedantieji mokytojai-globotiniai reversinės mentorystės procese gali tobulinti savikūros gebėjimus, plėtoti kritinio mąstymo gebėjimus, įveikti stereotipinius įsitikinimus apie švietimo organizaciją ir priimti iššūkį kritiškai vertinti vyresniųjų asmenų požiūrius, plėtoti dialogą ir labiau savimi pasitikėti priimant savarankiškus pedagoginius sprendimus.

Tikimės, kad šiame žurnalo numeryje publikuojami straipsniai sudomins įvairių socialinių mokslų kryptių mokslininkus, praktikus, verslo atstovus, politikus formuotojus ir kt. bei paskatins tolimesnes teorines ir empirines įžvalgas.

Atkreipiame skaitytojų dėmesį, kad 2013 –ųjų metų 4 numeryje bei 2014 – ųjų metų 1 numeryje planuojama publikuoti KTU vykusios 6-osios Tarptautinės mokslinės konferencijos „Paslaugų pasaulio plėtra: transformacija ir veiksmai“ (Development of Service World: Transformations & Actions), organizuotos KTU Socialinių mokslų fakulteto Verslo administravimo katedros mokslininkų kartu su Lodzės universiteto Vadybos fakultetu (Lenkija), taip pat 2013 –ųjų metų rugsėjo mėn. KTU vykusios Europos žinių valdymo asociacijos tarptautinės konferencijos rinkinius straipsnius.

Žurnalo redakcija ir toliau tikisi įvairių šalių mokslininkų straipsnių, parengtų disciplininėje ir tarpdisciplininėje socialinių mokslų erdvėje bei ieškančių atsakymų į šiuolaikinėje socialinėje realybėje kylančius probleminius klausimus.

Dalyvaudami 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ VP1-3.2-ŠMM-02-V priemonės „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp moksleivių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“ projekte „Periodinių mokslo leidinių leidyba“, leidybos veiklas perkeliame į elektroninio publikavimo sistemą *Open Journal Systems* (OJS). Todėl prašome autorių straipsnius teikti straipsnius registruojantis adresu www.socsc.ktu.lt. Autorių, norinčių straipsnius redakcijai teikti tiesiogiai, prašome juos siųsti el. paštu (socmokslai@ktu.lt) arba kreiptis tiesiogiai žemiau nurodytu adresu. Reikalavimai publikacijų autoriams pateikiami kiekvieno žurnalo numerio pabaigoje bei žurnalo internetinėje svetainėje.

Vyriausioji redaktorė prof.dr. Brigita Janiūnaitė

Moksliniai straipsniai priimami adresu:
„Socialinių mokslų“ redakcijai
K. Donelaičio g. 20-401
LT-44239 Kaunas

Teirautis Kaune: telefonas: 300130; faksas: 300102; el. paštas: socmokslai@ktu.lt
Interneto svetainė: www.socsc.ktu.lt